

CERTIFIKACIJSKA SHEMA
za:

**CERTIFICIRANJE OPERATERJEV VARJENJA IN
UPRAVLJALCEV ZA MEHANIZIRANO IN AVTOMATSKO VARJENJE KOVINSKIH MATERIALOV**

1. Standarda za kvalifikacijo

Standard	Opis
SIST EN ISO 14732:2013	Varilno osebje – Preskušanje usposobljenosti varilcev za popolnoma mehanizirano talilno in uporovno varjenje kovinskih materialov

2. Prijava kandidata

Vstopnih omejitev glede kandidatove kvalifikacije pred certificiranjem ni, razen za razširitev certificiranja po AD 2000-Merkblatt HP3:2014.

Kandidati se lahko kadarkoli prijavijo v postopek certificiranja v izpitnem centru VARcerta. V vlogi morajo natančno določiti obseg certificiranja.

Kandidat podpiše izjavo o rabi certifikata, in sicer:

- Da je seznanjen s certifikacijsko shemo, in da bo upošteval njene zahteve;
- Priskrbel certifikacijskemu organu vse potrebne informacije za izvedbo postopka certificiranja;
- Da ne bo drugim osebam razkrival zaupnega izpitnega gradiva in goljufal pri izvedbi izpita;
- Da certifikat ostane v lasti certifikacijskega organa, vlagatelj pa ga bo uporabljal za lastne potrebe do preteka veljavnosti.
- Da bo nemudoma obvestil certifikacijski organ v primeru, da nastopijo kakršnikoli dejavniki, ki vplivajo na nadaljnje izpolnjevanje certifikacijskih zahtev;
- Da vlagatelj certifikata ne bo uporabljal na zavajajoč način ali da bi škodoval ugledu certifikacijskega organa;
- Da lahko certifikacijski organ, v primeru ugotovitve kršitev certifikacijske sheme, certifikat prekliče in zahteva njegovo vrnitev;
- Da je potrjena vloga hkrati tudi naročilo, in da bodo poravnani vsi stroški postopka certificiranja.

VARcert določi pooblaščenega izpraševalca, ki:

- Pregleda vlogo/naročilo z želenim obsegom certificiranja (standard, material, izvedba varjenja,...);
- Z naročnikom dopolni morebitne manjkajoče podatke v vlogi/naročilu;
- Potrdi vlogo/naročilo v primeru, da je VARcert v stanju izvesti zahtevano certificiranje;
- Uskladi vlogo/naročilo v primeru kakršnihkoli odstopanj od prvotne zahteve oziroma uskladi kakršnekoli nejasnosti.

Opombi:

- Kandidat mora v vlogi izbrati eno od metod kvalifikacije:
 - Kvalifikacija na osnovi varilnega postopka,
 - Kvalifikacija na osnovi preiskusa pred začetkom izdelave,
 - Kvalifikacija na osnovi preiskusa standardnega testnega vzorca po EN ISO 9606-1:2018
 - Kvalifikacija na osnovi delovne probe
- Kandidat mora v vlogi izbrati eno od dveh možnosti podaljševanja veljavnosti certifikata (glej točko 9).

3. Teoretični del izpita

Teoretični del izpita za področje funkcionalnega znanja je obvezen. Kandidat lahko na svojo željo opravlja tudi teoretični del za področje varilne tehnologije, kar mora ustrezno zahtevati v vlogi/naročilu.

Teoretični del izpita poteka pod nadzorom izpraševalca ali nadzornika, ki na začetku pojasni, kako bo izpit potekal.

Teoretični del izpita kandidat opravlja praviloma pisno, in sicer z možnostjo izbiranja med podanimi odgovori.

V izjemnih primerih kandidat opravlja izpit ustno, in sicer v obliki razgovora z izpraševalcem. Izpraševalec v tem primeru pripravi zapis o izpitu, na katerem navede obravnavane teme izpita in oceno kandidatovega znanja.

4. Praktični del izpita

Praktični del izpita kandidat opravlja v prisotnosti izpraševalca.

Kandidat mora imeti za izvedbo izpitne naloge na voljo ustrezen Popis varilnega postopka (WPS), ki ga zagotovi delodajalec kandidata ali izpraševalec. Pripravljen mora biti skladno s serijo standardov SIST EN ISO 15609.

Kandidat sam pripravi zaščitno opremo. Skladno z zahtevami WPS-a izbere in pripravi osnovni, dodatni ter pomožni material in nastavi varilne parametre.

Izpraševalec mora kandidatu pojasniti tudi določene dodatne zahteve standarda ali certifikacijskega postopka, ki jih kandidat morda ne pozna.

V primeru kakršnegakoli suma o verodostojnosti izvedbe izpita lahko izpraševalec izpit prekine. Enako stori, če oceni, da kandidat nima dovolj znanja, da opravi izpitno nalogo (neustrezna nastavitve stroja, da varjenja ni zaključil v primernem času,...).

Po varjenju kandidat izpitni(-e) vzorec(-ce) očisti in jih preda izpraševalcu.

5. Preiskave in preizkušanja izpitnih vzorcev praktičnega izpita

Preiskave in preizkušanja izpitnih vzorcev praktičnega izpita izvajajo akreditirani laboratoriji Instituta za varilstvo. Kriteriji sprejemljivosti izpitnih vzorcev so določeni z aplikativnimi standardi.

6. Ponavljanje izpitnih nalog

V primeru, da kandidat teoretičnega in/ali praktičnega dela izpita ni uspešno opravil, ga lahko v roku treh mesecev ponavlja. V primeru, da izpita ponovno ne opravi uspešno, se kandidatu pred ponovnim opravljanjem izpita priporoča dodatno usposabljanje.

7. Pogoji VARcert-a za izdajo certifikata

Standard	Pogoji, ki morajo biti izpolnjeni za izdajo certifikata		
	Teoretični del izpita ¹ (minimalna uspešnost v %)	Praktični del izpita	Dodatne zahteve
SIST EN ISO 14732:2013	60	sprejemljivo*	AD 2000 Merkblatt HP3:2014 ² PED 2014/68/EU ³

¹ Obvezen za funkcionalna znanja, na željo tudi za področje varilne tehnologije.

² Teoretični del izpita ja obvezen. Dokazilo o usposobljenosti varilca s strani organizacije, ki se sistematično ukvarja z usposabljanjem varilcev in hkrati izpolnjuje vse pogoje, da se varilci usposabljuje skladno z kvalifikacijskimi zahtevami.

³ Priglašeni organ izda dodaten certifikat za področje PED.

* Sprejemljivo ocenjene vse potrebne preiskave oziroma preskušanja, ki jih za kvalifikacijo posameznega izpitnega vzorca zahteva referenčni standard.

Rezultati doseženi na izpitu, so zaupni.

V primeru, da niso izpolnjeni vsi potrebni pogoji, VARcert o tem obvesti kandidata, pri čemer navede razloge za zavrnitev izdaje certifikata.

8. Certifikat

V primeru, da so izpolnjeni vsi potrebni pogoji, VARcert izda certifikat. Certifikat ostane v lasti VARcert-a, kandidat pa ga lahko do izteka veljavnosti uporablja skladno s pogoji VARcert-a.

Na certifikatu so podatki o kandidatu, naziv certifikacijskega organa, oznaka certifikata, referenčni standard in morebitni ostali kriteriji za kvalifikacijo, obseg certificiranja, območje veljavnosti, metoda kvalifikacije in morebitne omejitve, datum izdaje in datum poteka veljavnosti certifikata.

VARcert vodi evidenco izdanih certifikatov in obvešča naročnike o preteku veljavnosti certifikata. VARcert mora na zahtevo kogarkoli podati informacijo o certifikatu določene osebe, in sicer veljavnost certifikata in obseg certifikacije.

9. Veljavnost certifikata in podaljševanje

Standard	Veljavnost in podaljšanje veljavnosti certifikata ¹	
SIST EN ISO 14732:2013	možnost (a)*	možnost (b)*

Podaljšanje veljavnosti certifikata oziroma ponovno certificiranje lahko opravi le certifikacijski organ.

¹ Preverjanje sposobnosti operaterja oziroma upravljalca za podaljšanje veljavnosti certifikata se lahko izvede na osnovi ene od naslednjih možnosti, ki mora biti obvezno navedena na certifikatu ob izdaji:

- (a) Veljavnost certifikata je 6 let. Po šestih letih je potrebno ponovno certificiranje.
- (b) Certifikat je možno podaljšati vsaka tri leta. Za podaljšanje je potrebno v zadnjih 6 mesecih veljavnosti certifikata izvesti in dokumentirati preiskave dveh zvarnih spojev, in sicer z radiografsko, ultrazvočno ali porušitveno preiskavo. Nivoji sprejemljivosti nepravilnosti so določeni z aplikativnimi standardi. Pogoji pri izvedbi varjenja morajo biti enaki kot v primeru prvotnega certificiranja.

* Kvalifikacijo operaterja oziroma upravljalca je potrebno potrjevati vsakih 6 mesecev, in sicer s strani osebe, ki je odgovorna za varilske aktivnosti ali s strani certifikacijskega organa. S tem se potrди, da je operater oziroma upravljalac v preteklih šestih mesecih varil v okviru območja veljavnosti kvalifikacije in se na ta način potrди tudi veljavnost certifikata za nadaljnjih 6 mesecev.

10. Odvzem in preklic certifikata

V primeru, da VARcert ugotovi neskladje z zahtevami uporabe certifikata, lahko kandidatu certifikat odvzame oziroma ga prekliče.

11. Pritožbe in prizivi

Kandidat se lahko pritoži v primeru nezadovoljstva s katerokoli aktivnostjo certificiranja oziroma vložiti priziv v primeru zahteve po ponovnem pretehtanju rezultatov certificiranja. Postopek za reševanje pritožbe oziroma priziva je določen v zadnji veljavni reviziji Priročnika za kakovost, ki določa sistem vodenja kakovosti Instituta za varilstvo, in je na voljo na spletni strani Instituta za varilstvo. Za kakršnokoli pomoč pri vložitvi pritožbe oziroma priziva mu je na voljo osebje VARcert-a.

12. Prikaz postopka certificiranja

